probleem gemeld door het Slotervaartziekenhuis. Ik heb nog niet gehoord of de staatssecretaris voor dit specifieke probleem een oplossing wil creëren, bijvoorbeeld door een wat grotere capaciteit van de geriatrie op die plaats dan op dit moment gebruikelijk is. Zij zei dat zij voor een regionale benadering kiest en ik heb haar ook horen zeggen dat verzorgingshuizen wat meer zelf de totale capaciteit in hun regio mogen bepalen. Ik ben blij met deze toezegging, omdat in het JOZ nog steeds een reductie tot 103.000 bedden staat. Als dit geen duidelijke richtlijn van het ministerie is, is dat winst om de hele keten juist in de regio te versterken.

Graag hoor ik dus wat de staatssecretaris doet aan het acute probleem in het Slotervaartziekenhuis. Graag krijg ik een antwoord op de vraag over de geriatrie. Graag krijg ik ook de bevestiging van mijn vermoeden dat de verzorgingshuiscapaciteit regionaal bepaald mag worden.

□

Staatssecretaris **Vliegenthart**: Voorzitter! Bij de besteding van de volumegroei aan thuiszorg, verzorgingshuiscapaciteit, verpleeghuiszorg of persoonsgebonden budget stelt men de komende jaren inderdaad in de regio de prioriteiten. Dit kan men doen op basis van de ontwikkeling van de vraag in de regio. Het extra geld kan dus gebruikt worden om de voorziene capaciteitsreductie bij te buigen.

De geriatrische afdelingen van algemene ziekenhuizen zijn niet bedoeld voor permanente zorg. Wij hebben net gesproken over het tekort aan capaciteit voor mensen die langdurig zorg nodig hebben. De volumegroei is ook primair bedoeld voor de groep mensen die in de care, dus de via de AWBZ gefinancierde zorg, een plaats nodig hebben. Ik wil dus liever de geriatrische afdelingen gebruiken waarvoor zij nodig zijn, namelijk om kortdurend te onderzoeken wat iemands problemen zijn, en vervolgens de behandeling geven in de voorzieningen die hiertoe geëquipeerd zijn, dan de geriatrische afdelingen tot een verpleeghuis nieuwe stijl te ontwikkelen. Dit is niet de bedoeling van het beleid.

Het laatste wijst erop dat de heer Buijs er gelijk in heeft dat in de zorg een ketenbenadering nodig is. Ik wijs erop dat men in Amsterdam hiermee bezig is. Men is met de geïntegreerde indicatiestelling op de goede weg. Men is met het afstemmen van de voorzieningen op de goede weg. Nog nergens in ons land gaat het perfect, maar men is daar op een goede manier bezig. Dit moet ertoe leiden dat het zorgaanbod in de regio Amsterdam gaat aansluiten bij de vraag.

Ten slotte wijs ik erop dat de gemiddelde wachttijd van dementerenden in ziekenhuizen in Amsterdam weliswaar lang is, maar is afgenomen ten opzichte van 1997. De wachttijd om van een ziekenhuis in een verpleeghuis geplaatst te worden is korter dan die wanneer men thuis op verpleeghuiszorg wacht. De problemen bestaan dus niet alleen bij de ziekenhuizen. Ook dit illustreert de noodzaak om via een samenhangende benadering eruit te komen.

Ik weet dat dit probleem de aandacht van de Kamer heeft, want ik heb over dit onderwerp eerder al vragen van onder anderen mevrouw Arib mogen beantwoorden. Ik hoop dat wij hier niet iedere week staan om met elkaar te praten over de noodzaak om er wat aan te doen, want ik ben er voluit van overtuigd dat het nodig is.

Vragen van het lid M.B. Vos aan de staatssecretaris van Economische Zaken, over **de handelsmissie naar China en het al dan niet aan de orde stellen van de mensenrechtensituatie tijdens dit bezoek**.

□

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! De staatssecretaris van Economische Zaken vertrekt morgen naar China. Hij leidt een handelsdelegatie. Uit het dagblad Trouw van vandaag hebben wij begrepen dat hij niet van plan is de mensenrechten aan de orde te stellen, want ''daar draait het deze keer helemaal niet om'', zo citeert Trouw de staatssecretaris.

Voorzitter! Ik vind dat niet acceptabel. De mensenrechtensituatie in China verslechtert aanzienlijk. Niet voor niets zit een groep Chinezen al bijna twee weken in hongerstaking op het Plein voor deze Kamer. Ondanks de ondertekening van een aantal internationale verdragen, waaronder het Verdrag voor burgerlijke en politieke vrijheden, worden mensen opgepakt die een nieuwe politieke partij willen oprichten of een mensenrechtenorganisatie willen stichten. Deze mensen worden tot zeer lange gevangenisstraffen veroordeeld. Ook horen wij dat protesten van boeren tegen het niet uitbetalen van lonen of tegen corruptie hard onderdrukt worden. Daarbij vallen gevonden en worden arrestaties verricht.

Ik zou derhalve de volgende vragen aan de staatssecretaris willen stellen.

1. Heeft de staatssecretaris kennisgenomen van het artikel ''Ybema breekt beloften over mensenrechten'' in Trouw van vandaag?

2. Is het juist dat de staatssecretaris niet van plan is mensenrechten aan de orde te stellen tijdens zijn handelsmissie naar China?

3. Als dit inderdaad zo is, staat die opstelling dan niet haaks op de eerder gedane toezeggingen in Brazilië om tijdens handelsmissies standaard democratiseringsprocessen aan de orde te stellen? En betekent dit dan geen breuk met eerdere toezeggingen van het kabinet dat bij welke missie naar China dan ook, mensenrechten en democratiseringsprocessen aan de orde zullen worden gesteld?

4. Is de staatssecretaris bereid om gezien de recente toename van schendingen van mensenrechten in China het thema mensenrechten aan de orde te stellen?

5. Is de staatssecretaris ook van mening dat dit bij alle missies naar China een punt van gesprek moet zijn?

□

Staatssecretaris **Ybema**: Mevrouw de voorzitter! Morgen hoop ik naar China te vertrekken met een delegatie van het MKB. Er gaan 18 bedrijven mee. De missie is bedoeld om goede voorwaarden te scheppen voor de participatie van het Nederlandse midden- en kleinbedrijf in de Chinese markt. Deze missie strekt er bovendien toe de parallelle economische missie voor te bereiden die tegelijkertijd met de Koningin in april China zal bezoeken.

Mevrouw Vos refereert aan een artikel dat vanmorgen verschenen is

in het dagblad Trouw. Zij stelt dat de uitspraak ''mensenrechten daar gaat het helemaal niet om'' een citaat van mij zou zijn. Als mevrouw Vos het artikel leest, ziet zij dat het gaat om een woordvoerder van Economische Zaken. Ik was zeer verrast door het artikel. Geen journalist heeft met mij gesproken over China, laat staan dat die uitspraak rechtstreeks van mij afkomstig is.

Ik ken uiteraard het artikel. Mevrouw Vos vraagt of ik niet bereid ben de mensenrechten aan de orde te stellen en of dit dan geen breuk is met de opmerking die ik heb gemaakt over het bezoek aan Brazilië, namelijk dat het democratiseringsproces een vast onderdeel zou gaan vormen van handelsmissies.

Mevrouw de voorzitter! De relaties tussen Nederland en China beperken zich uiteraard niet tot handels- en investeringsbetrekkingen. Ook de mensenrechtensituatie is daarbij van groot belang. Die mensenrechtensituatie vervult de Nederlandse regering met grote zorg. Over de recente ontwikkelingen heeft de geachte afgevaardigde de heer Koenders onlangs vragen gesteld aan de collega van Buitenlandse Zaken, die uiteraard primair verantwoordelijk is voor het mensenrechtenbeleid. De zorg van de Nederlandse regering is in de antwoorden op die vragen enkele dagen geleden aan de Kamer kenbaar gemaakt. Uiteraard schaar ik mij volledig achter die opvatting, geen enkele twijfel daarover!

Gevraagd is of ik de belofte breek die ik zou hebben gedaan in het kader van het bezoek aan Brazilië. De kop in Trouw geeft een totaal verkeerde indruk van wat ik heb gezegd. Eigenlijk slaat die kop nergens op. Laat ik kort herhalen wat ik heb gezegd voorafgaand aan het bezoek aan Brazilië. Ik heb toen gezegd dat ik in algemene zin tijdens de buitenlandse handelsmissies die ik leid niet alleen wil praten met werkgevers en werkgeversorganisaties, maar ook met werknemers en werknemersorganisaties. Immers, zij vormen samen het bedrijfsleven. Ik heb daarbij het volgende gezegd: zodra zich de situatie voordoet dat er een werknemersorganisatie is die een gerespecteerde positie heeft in het desbetreffende land, zal ik daarmee contact zoeken. De eerste gelegenheid die zich daartoe voordeed, was in Brazilië. Ik heb toen contact gehad met de vakbeweging in Brazilië. Ik heb samen met premier Kok een gesprek gevoerd. Het was een goed, inhoudelijk gesprek. Ik ga daarmee door. In China is helaas geen vakbeweging. Wij kunnen in China dus niet spreken met de vakbeweging. Op dit punt is dan ook de conclusie totaal niet aan de orde dat ik mijn belofte breek. Integendeel, ik ben zeer gemotiveerd om daarmee door te gaan. Wanneer de gelegenheid zich voordoet, waar dan ook, zal ik spreken met vakbonden en werknemersvertegenwoordiging.

Dan kom ik te spreken over de mensenrechtensituatie en met name mijn betrokkenheid daarbij. Het mensenrechtenbeleid is een primaire verantwoordelijkheid van de minister van Buitenlandse Zaken en de minister-president. De Nederlandse regering heeft afgesproken, zoals ook verwoord in antwoord op de vragen van de heer Koenders, dat zij uitgaat van een effectieve benadering van de mensenrechtendiscussie door die discussie in Europees kader te plaatsen. In dat verband willen wij zo effectief mogelijk optreden in de richting van China. Dat is het meest effectieve instrument. Heel concreet betekent dit voor de komende periode dat een evaluatie van het mensenrechtenbeleid in China ook in Europees kader aan de orde zal komen. In antwoord op de vragen van de heer Koenders heeft mijn collega van Buitenlandse Zaken aangegeven dat uiteraard de Kamer zal worden betrokken bij de evaluatie en ook maximaal betrokken zal blijven bij het mensenrechtenbeleid van de Nederlandse regering ten aanzien van China.

□

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! Ik dank de staatssecretaris voor de verstrekte antwoorden. Hij zei allereerst dat de uitspraken in Trouw niet van hem maar van zijn woordvoerder zijn. Mijn vraag is vervolgens: zou hij zelf de uitspraken nooit gedaan hebben? En is hij wel degelijk van mening dat tijdens een missie onder zijn leiding mensenrechten aan de orde moeten worden gesteld? Het is belangrijk dat hij hierover helderheid geeft.

De staatssecretaris eindigde zijn betoog met de opmerking dat mensenrechtenbeleid primair de verantwoordelijkheid is van de minister van Buitenlandse Zaken en de minister-president. Ik ben het daar niet mee eens. Dit zou betekenen dat andere bewindslieden, andere vertegenwoordigers van de Nederlandse regering, tijdens een bezoek aan China de mensenrechten niet aan de orde willen stellen. Mijns inziens is dit een breuk met afspraken die daarover met een vorig kabinet zijn gemaakt. Mijn vraag is dan ook of de staatssecretaris van mening is dat ook tijdens missies naar China die niet onder leiding van de minister van Buitenlandse Zaken of de minister-president plaatsvinden, mensenrechten aan de orde horen te komen.

De staatssecretaris stelde dat het het meest effectief werkt om de mensenrechten via de Europese Unie aan de orde te stellen. Dat is uiteraard van groot belang. Dat moet gebeuren. Maar natuurlijk is het ook nodig en ook effectief als Nederland in zijn eigen bilaterale contacten de mensenrechtensituatie aan de orde stelt. In die zin verzoek ik hem dit punt nogmaals toe te lichten.

Een van de rechten van mensen is dat zij een eigen vakbond mogen oprichten. Deze rechten worden in China met voeten getreden. Is het dan geen zaak dat de staatssecretaris van Economische Zaken, die overleg voert met bedrijven, de rechten van werknemers aan de orde stelt? Nogmaals, ik denk dan aan het recht van mensen om vrije vakbonden op te richten. Moet de staatssecretaris in de gesprekken die hij in de komende periode gaat voeren geen protest aantekenen tegen de onderdrukking van mensen die opkomen voor vrije organisatie van vrije vakbonden en protestacties? Kortom, ik vind wel degelijk dat de staatssecretaris, in tegenspraak tot met wat hij in Brazilië heeft gezegd, dit keer onterecht de mensenrechten niet aan de orde stelt. Ik vraag hem dringend om dat alsnog wel te doen.

□

Staatssecretaris **Ybema**: Mevrouw de voorzitter! Mevrouw Vos vraagt of ik de uitspraak van mijn woordvoerder zou hebben gedaan. Dat soort uitspraken moet je altijd in zijn context zien. De woordvoerder wordt de vraag voorgelegd of mensenrechten actief aan de orde worden gesteld. De woordvoerder probeert dan aan te geven wat het karakter van deze missie is en gebruikt daarbij uiteraard zijn eigen woorden.

Ybema

Het is goed om nogmaals te benadrukken dat het gaat om een handelsmissie. Dát is het karakter van de missie. Dan moeten wij niet het beeld vertroebelen door te suggereren dat ik daar op een heel actieve manier de mensenrechten aan de orde zou stellen, want dan zou het een totaal andere missie worden.

De primaire verantwoordelijkheid voor het mensenrechtenbeleid hoort thuis bij de minister van Buitenlandse Zaken en de minister-president. Dat is de taakverdeling. Je komt tot zo'n taakverdeling om zo effectief mogelijk op te treden en te weten wie waarvoor verantwoordelijk is. Anders gaan alle verantwoordelijkheden door elkaar lopen; dat draagt nooit bij aan een effectief optreden.

De Nederlandse regering is van mening dat de benadering van de mensenrechtensituatie in China het meest effectief kan plaatsvinden in EU-verband. In EU-verband ontstaan het draagvlak en het gewicht om maximaal invloed en druk uit te oefenen op de Chinese autoriteiten om verbetering te brengen in de mensenrechtensituatie, die ook in mijn ogen ronduit zorgelijk is. Wat daar de afgelopen maanden gebeurd is met arrestaties, langjarige veroordelingen en het niet of nauwelijks beschikbaar stellen van advocaten aan mensen die veroordeeld zijn, is buitengewoon zorgelijk. Daarover verschillen wij totaal niet van mening. Wat voor de Nederlandse regering echter centraal staat, is de vraag naar de meest effectieve vorm van optreden om de situatie in China te verbeteren. Onze conclusie is dat dit in EU-verband moet gebeuren.

□

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! De staatssecretaris is het eerste lid van het Nederlandse kabinet dat China bezoekt na een forse verslechtering van de mensenrechtensituatie. Er zijn mensen opgepakt en er zijn langdurige gevangenisstraffen uitgesproken voor politieke dissidenten. Er is dus duidelijk sprake van een verslechtering van de situatie in China. Juist omdat sprake is van een dialoog, moet het voor een vertegenwoordiger van het Nederlandse kabinet vrij makkelijk zijn om tijdens zijn verblijf in China op een effectieve en adequate wijze de mensenrechten aan de orde te stellen. Ik heb uit de antwoorden van de staatssecretaris niet kunnen afleiden op welke wijze hij dat zal doen. Ik vraag hem dan ook hoe hij tijdens zijn verblijf in China de mensenrechtensituatie aan de orde zal stellen.

□

Staatssecretaris **Ybema**: Mevrouw de voorzitter! Het is voor mij van belang om mijn eerste verantwoordelijkheid – het leiden van een bedrijvendelegatie naar China – goed tot haar recht te laten komen. In het kader van deze reis wordt geprobeerd om met name het midden- en kleinbedrijf meer mogelijkheden te bieden om ook te exporteren naar de Chinese markt. Er wordt ook geprobeerd om de ondersteuning van het Nederlandse bedrijfsleven in China verder te verbeteren door het openen van een tweetal economische steunpunten. Een derde belangrijk element in deze missie is de voorbereiding van de parallelle economische missie die in april onder leiding van de minister van Economische Zaken plaatsvindt. De minister van Economische Zaken zal dan samen met de Koningin China bezoeken. Stuk voor stuk zijn dat belangrijke opdrachten voor deze missie van een week naar China. Uiteraard zijn voor dat hele programma de mensen geselecteerd die daarin een belangrijke rol kunnen spelen en daaraan een effectieve bijdrage kunnen leveren. Dat is mijn primaire verantwoordelijkheid.

Voorzitter! Het is niet mijn bedoeling het punt van de mensenrechten actief op te brengen. Mocht het mogelijk zijn om de zaak aan de orde te stellen, omdat van Chinese zijde een opening wordt geboden of omdat er opeens een setting ontstaat waarin het punt wél aan de orde komt, dan zal ik uiteraard die mogelijkheid niet laten passeren. Dat is alleen wat anders dan dat je zelf actief de discussie zoekt. Dat zou niet verstandig zijn, omdat ik dan ook treed in de verantwoordelijkheden van de collega van Buitenlandse Zaken. Nogmaals, dat is niet de meest effectieve manier om de mensenrechtensituatie in China te verbeteren.

De **voorzitter**: Ik weet niet of u het allemaal ook heeft gemerkt, maar de staatssecretaris heeft zelfs met de microfoon moeite om over het geluid heen te komen. Als u hier allemaal heel stil bent, ben ik ervan overtuigd dat het in de wandelgangen vanzelf ook stil wordt. Dan gaat men zich namelijk afvragen wat hier aan de hand is!

□

De heer **Koenders** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Zoals ook in de regeringsverklaring staat, is mensenrechtenbeleid een hoeksteen van het kabinetsbeleid. Wij spreken over een geïntegreerd mensenrechtenbeleid in Nederland, een verantwoordelijkheid die inderdaad primair ligt bij de minister van Buitenlandse Zaken, maar wel degelijk ook bij de staatssecretaris van Economische Zaken, juist om het herijkte beleid vorm te geven. Ik wil hem daarom de volgende vraag stellen. Eerlijk gezegd vind ik zijn eerdere reactie op dit punt wat onbegrijpelijk. De Chinese overheid heeft inmiddels besloten het hervormingsbeleid economisch voort te zetten. De prijs die daarvoor nu wordt betaald door de sociale spanningen die dat oproept, in termen van mensen die vakbondswetten overtreden, is schrikbarend. Vóór dit parlement is op het ogenblik een hongerstaking bezig. Ik kan mij niet verenigen met de visie van de staatssecretaris dat hij niet zelf naast de EU, ook bilateraal en vanuit zichzelf, als het gaat om economische relaties, deze zaak van vakbondsrechten aan de orde stelt. Ik vraag hem dan ook dringend dat wél te doen.

□

Staatssecretaris **Ybema**: Mevrouw de voorzitter! Nederland staat internationaal bekend als een land dat opkomt voor de mensenrechten, waar ook ter wereld. Nederland staat ook bekend als een land dat actief is als het gaat om handels- en investeringsrelaties. Daardoor hebben wij contact met vele landen, waaronder China. Die beide zaken sluiten elkaar niet uit. Het is heel goed mogelijk om én handels- en investeringsrelaties te intensiveren en waar mogelijk verder uit te bouwen, én een constructieve dialoog te voeren, ook over de mensenrechtenontwikkelingen. De vraag daarbij is alleen wel wat effectief is. Het is ontzettend

gemakkelijk om het punt even aan de orde te stellen. Misschien zou het goed zijn voor mijn geweten. Maar de vraag is, nogmaals, wat effectief is als het gaat om de bijdrage van de Nederlandse regering aan het verbeteren van de mensenrechtensituatie in China. Mijn stelling is dan dat het niet effectief is als ik dat even op een moment aan de orde stel, maar dat het wel effectief is als wij doorgaan met het beleid, vooral in EU-kader, om zoveel mogelijk druk uit te oefenen op de Chinese autoriteiten om de mensenrechtensituatie, die zich zorgelijk ontwikkelt, te verbeteren.

□

De heer **Hoekema** (D66): Mevrouw de voorzitter! De staatssecretaris van Economische Zaken heeft het karakter geschetst van de missie waarop hij morgen vertrekt. Hij heeft aangegeven welke andere missies nog zullen plaatsvinden. Hij zal het onderwerp ''mensenrechten'' niet actief op de agenda plaatsen, gezien ook het kader van zijn missie. Acht de staatssecretaris het mogelijk dat hij bij een passende gelegenheid – ik denk aan een tafelrede – het onderwerp mensenrechten zal aansnijden in het kader van een redevoering met een bredere politieke strekking?

□

Staatssecretaris **Ybema**: Mevrouw de voorzitter! Ik wil dat wel overwegen. Maar voorzover ik het programma nu kan overzien, is het economisch karakter van de missie zo dominant, dat daarin niet in een brede politieke context een tafelrede kan worden gehouden. Als er zich een passende gelegenheid voordoet die bijdraagt aan een effectief Nederlands mensenrechtenbeleid dat gericht is op China, zeg ik de Kamer graag toe dat ik daar dan een opmerking over wil maken. Op dat punt kan ik evenwel niets garanderen en moet ik de situatie ter plekke in ogenschouw nemen.

□

De heer **Rabbae** (GroenLinks): De staatssecretaris is ervan op de hoogte dat een delegatie van Kamerleden en ondernemers kortgeleden is teruggekeerd uit China. Ook ik was lid van die delegatie. Het is opvallend hoe gemakkelijk de Chinezen praten over de kwestie van de mensenrechten. De koudwatervrees is eigenlijk hier groter dan in China. Het is iets anders of het antwoord dat ik krijg bevredigend is, maar dat is vers twee. Dit neemt niet weg dat het voor de Chinezen geen probleem is om dit agendapunt aan te snijden. Ik vind dan ook dat dit aspect niet alleen passief maar ook actief moet worden aangesneden.

Over effectiviteit gesproken. Voor de Chinezen is de economische ontwikkeling prioriteit nummer één. Juist in het kader van een economische missie is het effectief dat dit aspect aan de orde wordt gesteld, want wat betreft de Chinezen geldt dat een bezoek van een minister van Buitenlandse Zaken of parlementariërs de gelegenheid met zich brengt dat er wordt gesproken over de mensenrechten. Juist tijdens een economische missie heeft het aan de orde stellen van de mensenrechten een bijzondere betekenis. Daarom zeg ik, doet u dat.

□

Staatssecretaris **Ybema**: Mevrouw de voorzitter! Ik ben bekend met het feit dat er zeer recentelijk een delegatie met een behoorlijk aantal parlementariërs naar China is geweest. Ik heb ook graag contact gehad met de voorzitter van die delegatie, de heer Weisglas. Ik heb uit de contacten met een aantal van de mensen die naar China zijn geweest, begrepen dat het onderwerp mensenrechten gemakkelijk aan de orde kan worden gesteld. Tevens vernam ik van de mensen die zijn mee geweest dat er altijd een standaardantwoord komt dat dan tevens het einde van de discussie is. Dat bedoel ik met effectief optreden in het kader van het verbeteren van de mensenrechtensituatie. Je kunt het onderwerp gemakkelijk aan de orde stellen, maar vervolgens krijg je een standaardantwoord dat een soort dooddoener is en de effectieve bijdrage aan het verbeteren van de mensenrechtensituatie is nul. Daar voel ik dus niet voor, dat heeft geen zin. Ik denk dat het veel effectiever is om vooral in Europees kader met het beleid door te gaan, zodat er maximale druk op de Chinese autoriteiten wordt uitgeoefend.

Vragen van het lid Dittrich aan de ministers van Justitie en van Buitenlandse Zaken, over **de hongerstaking van de heer F. Pirovano en een aantal andere Nederlandse gedetineerden in Marokkaanse gevangenissen, in relatie tot de onderhandelingen over een bilateraal verdrag met Marokko om deze gevangenen naar Nederlandse gevangenissen over te brengen**.

□

De heer **Dittrich** (D66): Mevrouw de voorzitter! In Marokko zitten zo'n 85 Nederlanders gevangen, de meesten in verband met het smokkelen van hasj. Een gevangenis in Marokko is niet vergelijkbaar met een gevangenis in West-Europa. Soms zitten er wel 20 man in een cel zonder wc maar met een gat in de vloer, is er nauwelijks ruimte genoeg om te slapen en zijn er zeer gebrekkige medische voorzieningen, is het eten er ongezond en is er veel agressie tussen de Marokkaanse gedetineerden en de Europese gedetineerden. Kortom, de situatie is er erbarmelijk. De Nederlanders daar hebben ook lange gevangenisstraffen opgelegd gekregen.

De afgelopen jaren heeft de Tweede Kamer diverse malen met het vorige kabinet over deze kwestie gesproken. De Kamer wilde dat er met Marokko een verdrag gesloten zou worden om de Nederlandse gevangenen uit de cellen in Marokko naar Nederland over te plaatsen om ze hun gevangenisstraf in Nederland verder te laten uitzitten. Net zoals België dat geregeld heeft met Marokko. Ik noem verder Frankrijk, Spanje, Portugal en een aantal andere landen die zo'n bilateraal verdrag hebben gesloten. In juni 1998 is er een motie van D66 aangenomen waarin de regering wordt gevraagd zo snel mogelijk met Marokko afspraken te maken. In de Salégevangenis bij Rabat zit de Nederlander Ferrie Pirovano. Hij is met een kleine onderbreking al in hongerstaking vanaf 21 december van het vorig jaar. Ook andere Nederlanders in andere gevangenissen zijn in hongerstaking geweest. Ik wil graag aan de ministers van Justitie en Buitenlandse Zaken de volgende vragen over deze kwestie stellen.